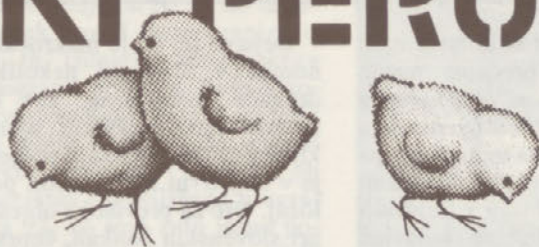

PTUJSKI PERUTNINAR

|| 325451

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA IN KOOPERANTOV PERUTNINE PTUJ • LETO XVII. • ŠTEVILKA 2 • JULIJ 1993

Aktualni intervju

KJE SMO IN KAKO NAPREJ?

O tem, v kako težkem položaju se nahaja Perutnina in kakšne so možnosti za izboljšanje stanja, sem se pogovarjal s predsednikom Perutnine dr. Romanom Glaserjem.

Gospod predsednik, vsi vedo, da je Perutnina v zelo težavnem gospodarskem položaju. To povzroča določeno nestrpnost in nezadovoljstvo. Kakšno je dejansko stanje in kje so razlogi za to?

Delavski svet in vse druge forume v podjetju smo sproti informirali o nastalih razmerah, v katerih se je podjetje znašlo, za kar so vzroki v nedavni preteklosti. Brez dvoma je potrebno poudariti da ima izguba jugoslovanskih trgov leta 1991 za posledico sedanjí nelahk položaj podjetja, kajti dejstvo je, da je podjetje takrat prodajalo blizu 80 % svoje proizvodnje na teh trgih po domačih cenah. Le približno 20 % svoje proizvodnje je plasiralo na svetovne trge po svetovnih cenah, kakršne veljajo še danes, vendar z bistveno drugačno državno podporo v obliki izvoznih stimulacij, ki so znašale takrat za piščančje meso 15,5 %, konec junija letos pa samo 3,5 %, in še teh nismo doslej dobili izplačanih.

To pomeni, da bomo letos pri načrtovanem izvozu zaradi znižane stimulacije izgubili približno 200 milijonov slovenskih tolarjev, če se stvari ne spreminjajo.

Takšna neugodna razmerja so narekovala zmanjšanje proizvodnje za 30 % v minulem letu. Osnovna naravnost podjetja pa je bila še vedno v tem, da ohrani čim več delovnih mest in tudi čim večje funkcioniranje združnikov v okviru podjetja. Če kdo to odločitev ocenjuje kot negativno, je potrebno poudariti naše pričakovanje, da se bodo

dogodki na prostoru prejšnje Jugoslavije vendar razvijali drugače, kot so se. Povedati je tudi treba, da smo z nastalo vojno v Jugoslaviji izgubili premičnine in nepremičnine v drugih republikah in tudi finančna sredstva.

Nismo pa pričakovali in nismo mogli pričakovati, da se bo odnos, države Slovenije do slovenskega kmetijstva in še zlasti do perutninarstva izražal tako drastično negativno. Država nima posluha za kmetijstvo, še manj pa za perutninarsko branžo kot celoto. Ob tem pa še je Perutnina zaradi

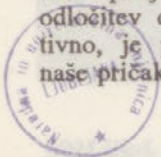
svoje kreditne obremenjenosti morala plačati bankam 700 milijonov tolarjev.

Zaradi navedenih dejstev smo se lansko leto morali kadrovsko uskladiti v zvezi z novimi razmerami in morali začeti znotraj podjetja proizvodno prestrukturirati. Nekatere dele proizvodnje smo opustili, v nekaterih delih pa spremenili obliko poslovanja. Pri tem smo bili prisiljeni zmanjšati število zaposlenih od približno 1900 na 1600, kolikor nas je danes.

Opozoriti je potrebno na dejstvo, da nam je komaj v

lanskem letu uspelo posodobiti predelavo do takšne mere, da smo avgusta dobili registracijo EGS in s tem možnost plasiranja mesnih izdelkov na svetovna tržišča. In danes določene proizvode že izvažamo na svetovne trge. Povedati je potrebno, da spreminjamo strukturo ponudbe, kar v doseženi neto ceni iz meseca v mesec spreminja prodajno ceno na svetovnih trgih in seveda tudi na domačem. Upoštevati pa je tudi treba, da je Perutnina v prejšnjih letih zaradi povezave z jugoslovanskim zanemarjala slovenski trg.

Sodobna tehnologija ima velik vpliv na kakovost izdelkov, enako pomembno pa je kvalitetno delo

KJE SMO IN KAKO NAPREJ

Sedaj se intenzivno zavzemamo za selekcijo tujih kupcev in se znatno usmerjamo na evropski trg. Pri tem pa je težava v tem, da imajo države EGS prelevmansko zaščito znotraj svojih trgov za uvoz kmetijskih proizvodov. Toda ne glede na to, da je Slovenija že podpisala nekatere kvalitetne sporazume z EGS, je vendarle prelevmanska zaščita ostala. Tako smo pri vsakem kilogramu izvoženega piščanca prikrajšani približno za eno nemško marko. To pa pri našem letos načrtovanem izvozu predstavlja okoli 6.500.000 mark. Pri tem upravičeno pričakujemo od vlade hitreje urejanje potrebnih asociacijskih sporazumov oziroma sprotno in kvalitetnejše spremljanje dogajanja, kajti razkorak med proizvodnimi cenami in cenami na evropskih trgih je takšen, da ga s piškavo stimulacijo 3,5 % ne moremo premostiti. Šest in pol milijona mark izgubljenega denarja zaradi prelevmanske zaščite tržišč EGS je za Perutnino tolikšno breme, da ga s svojo konstrukcijo cen ne more pokriti. To pa je tudi razlog, da je zaenkrat cena piščanca na slovenskem trgu previsoka, saj z njo pokrivamo stroške v tisti meri, da proizvodnja sploh lahko teče.

Lani smo s spremenjenim konceptom prodaje in z močnejšo kadrovske zasedbo v komerciali začeli ponovno osvajat večji del slovenskega trga. Ta dinamika se krepi tudi letos, saj načrtujemo, da bomo v Sloveniji prodali okoli 1500 ton mesa več kot minulo leto. Bistveno smo povečali tudi prodajo izdelkov. Kaj to pomeni, nam pove podatek, da so slovenski proizvajalci leta 1991 proizvedli 73.000 ton perutninskega mesa, letos pa ga bodo zaradi navedenih razmer le približno 44.000 ton, skupna potrošnja v Sloveniji pa znaša le 20.000 ton mesa in se zaradi šibke kupne moči v državi lahko še zniža.

Upoštevati je tudi treba, da je likvidnostna situacija slovenskega gospodarstva v splošnem slaba in da se je trgovina, ki je naš kupec, bistveno prestrukturirala. Iz velikih trgovinskih sistemov je nastalo veliko manjših, ki v precejšnji meri izkoriščajo stisko slovenskih proizvajalcev z zviševanjem rabatov.

S tem prestrukturiranjem se je disperzija prodajne mreže izredno povečala. Vse to seveda Perutnino močno obremenjuje pri nastopanju na trgu. Nujno pa je pri tem še poudariti, da tudi od prodanega blaga v Sloveniji dobimo le približno polovico količin plančanih v denarju, vse drugo pa z drugim blagom, v obliki kompenzacije.

Še dodatno nas je prizadela odločitev vlade, ki je lani uvedla prost uvoz vseh vrst mesa in s tem omajala našo konkurenčnost, kar je imelo za posledico, da vse leto nismo mogli dvigniti cene, medtem ko so se nam vhodne surovine podražile. Ob vsem tem pa moramo izpolnjevati vse obveznosti do države in odplačevati še 1.200.000 amerških dolarjev kreditov za klavnico. Finančno stanje v podjetju mora torej biti jasno slehernemu - tudi laiku.

Težak položaj v podjetju, ki je objektivno pogojen tudi z nekaterimi vladnimi odločitvami in svetovnim gospodarstvom povzroča slabšanje socialnega stanja in s tem nezadovoljstvo pri delavcih. Kako ocenjujete to stanje in način izražanja nezadovoljstva, saj zaradi nerazumevanja stanja dobivate tudi vi "nizke žoge", ki pa velikokrat niso naslovljene na pravi naslov?

Dejstvo je, da je makroekonomija v Sloveniji nekoliko drugače zastavljena, kot bi morala biti. Nekatere njene ključne točke potiskajo podjetje v negativni likvidnostni položaj. Gre za previsoke obresti pri slovenskih bankah, čeprav so se od lanskega leta nekoliko znižale. Tega ne more prenesti nobena ekonomija niti Perutnina. Naj še dodam, da se je trgovina znašla v nekoliko ugodnejšem položaju kot proizvodnja, saj s svojo rabatno politiko, s prenašanjem odgovornosti za kvaliteto blaga in z neprodanimi količinami pritiska nazaj na proizvajalca. Če sem rekel, da je slovensko kmetijstvo v zapostavljenem položaju, smo perutninarji še toliko bolj na slabšem, ker proizvedemo več kot proizvajalci drugih vrst mesa, nismo pa deležni regresiranih kreditov niti državnih izvoznih garancij niti drugih ugodnosti, ki jih imajo klasični proizvajalci mesa.

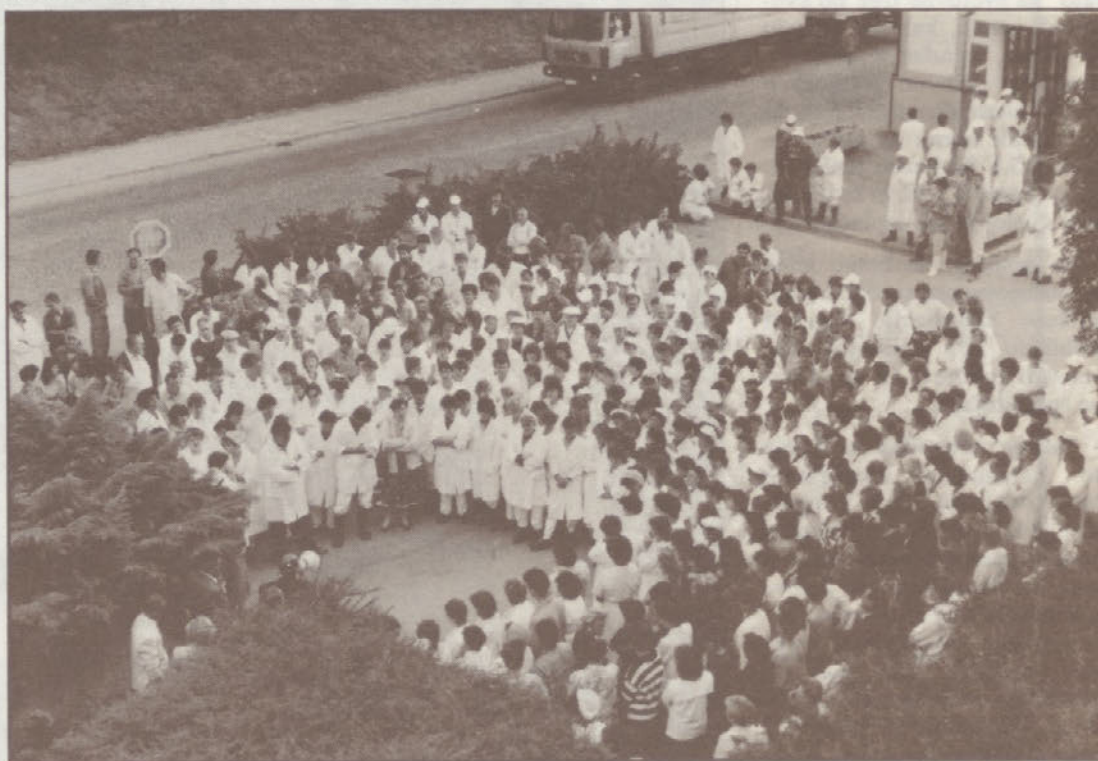
Posledica naštetega je slabo funkcioniranje podjetja in nezadovoljstvo ljudi, ki velikokrat ocenjujejo vodstvo podjetja, kot ne dovolj kvalitetno. Moram pa reči, da je v danih okoliščinah izjemno težko pripeljati podjetje od začetka do konca slehernega meseca. Jasno je, da so posledica tega nizki osebni dohodki. Vendar moramo biti tudi realni in pra-

vični, ter sprejeti dejstvo, da smo z osebnimi dohodki še vedno v poprečju med 2600 slovenskimi še družbenimi podjetji in da segamo na našem štajerskem območju nekoliko višje od mnogih drugih podjetij.

Zaradi neugodnega stanja v podjetju se kaže med ljudmi gotovo neka nervoza. Rekel pa bi, da se stvari pogosto preveč negativno komplicirajo, kar ovira kvalitetno delo tako v proizvodnji kot pri spremljanju proizvodnje in na komercialnem področju. To je nedvomno izraz nezadostne motiviranosti za kvalitetno delo. Zato je nujno, da vsakdo razčisti s sabo, saj mora odgovarjati za svoje delo, ki ga mora kakovostno opraviti. To naj upošteva vsak sodelavec, ki želi delati na svojem delovnem mestu, seveda pa so obveznosti in naloge razdeljene na določene stopnje odgovornosti.

Vsekakor je treba razumeti tudi socialno problematiko, ki se ob relativno nizkih dohodkih postavlja zlasti pred delavce z nižjimi prejemki. Priznati pa je le treba, da mnogi vidijo samo izplačilo, pozabljajo pa na odtegljaje za svoje najete potrošniške kredite. Tudi sindikalne prodaje niso dovolj kontrolirane, ki prav tako vplivajo na manjši znesek končne izplačila.

Na ulici kvalitetnega in kulturnega dogovora ni mogoče opraviti

Kar se tiče načina izražanja nezadovoljstva ocenjujem, da je prisoten močan in različen zunanji vpliv stavkovnih nemirov, ki se širijo po Sloveniji in ki jih spremljamo prek medijev. Ti dajejo posameznikom občutek, da se stvari lahko rešujejo na ulici. Zase sem prepričan, da nobena rešitev na ulici ni kvalitetna. Kvalitetne rešitve lahko dobimo le z dobrim delom ter s strpnim in poštenim dogovarjanjem. Na ulici pa kvalitetnega in kulturnega dogovora ni mogoče opraviti. Tako prihaja samo do različnih izsiljevanj in do radikalnih potez na eni in drugi strani, ki pa niso v prid niti delavcem niti podjetju.

Na našo izsiljeno prekinitvev dela, drugače tega ne morem imenovati, gledam kot na sklop neustreznih okoliščin. Po eni strani je bila prekinitvev izzvana s težkim finančnim stanjem posameznikov, po drugi pa s pomanjkljivo informiranostjo v podjetju, zlasti s strani odgovornih delavcev na drugem in tretjem nivoju vodenja. Prisotni pa so bili tudi nekateri zunanji vplivi, s katerimi se skuša manipulirati z delavci in s tem vplivati na strukturo vodenja v podjetju. Mislim pa, da večina vendarle korektno ocenjuje stanje v podjetju. Prepričan sem, da so nezadovoljni sodelavci uvideli, da način, kakršnega so ubrali, ni pravi niti zanje niti za podjetje in da zato podobnih dogodkov v podjetju v prihodnje ne bodo več dopuščali. Reakcije ne ocenjujem negativno s strani delavcev pač pa s strani zunanjih dejavnikov, ki so izzvali delavce. Res pa je, da bomo v prihodnje morali iskati ustrežnejše oblike reševanja problematike.

Delavski svet ni sprejel vašega ponujenega odstopa, marveč je obsodil način prekinitvev dela. To pa pomeni, da so pred vas postavljene še zahtevnejše odločitve in bremena, kako voz, ki mu je ime Perutnina Ptuj, izvleči iz močvirja. Verjetno naj k temu pripomore reorganizacija podjetja, ki je povezana s sanacijskim programom podjetja.

O mojem odstopu to: Vse je bila normalna reakcija na izsiljene zahteve. Povsem resno sem o vsem razmislil in pod pritiskom tudi podpisal zahteve in obenem odstop z željo, da se le vzpostavi nekakšen mir in za silo normalen dialog.

Kolegij, sindikat in delavski svet pa so se odločili, da mi dajo podporo za nadaljnje vodenje podjetja. Ni pa bil ta stanek povod za reorganizacijo in izdelavo sanacijskega programa podjetja. To je dozorevalo že nekaj časa. Spomnite se mojih besed na delavskem svetu lanskega avgusta ob sprejemu sanacijskega programa 92, ko sem zelo jasno povedal, da bo potrebno za 50 % zmanjšati proizvodnjo. Ker pa bi zaradi takšnega zmanjšanja izgubilo delo in zaslužek večje število delavcev, smo se takrat odločili le za 30 %-no zmanjšanje proizvodnje. Jasno je, da v tem trenutku ob verifikaciji izhodišče za sanacijski program in reorganizacijo podjetja s strani delavskega sveta, pa tudi občinskih in vladnih struktur menimo, da je takšna odločitev pravilna. Z reorganizacijo smo ukinili nekatere vmesne stopnje vodenja in tako uvedli neposrednejše poseganje in odgovornost med direktorji profitnih centrov in predsednikom podjetja. To pomeni bolj prilagodljivo in trdnije poseganje, kadar je to potrebno. Seveda bodo podobne spremembe izvedene tudi na nižjih nivojih vodenja, vse pa s ciljem hitrejšega in boljšega angažiranja pri odpravljanju problemov v proizvodnji in še zlasti v prodaji.

Sanacija podjetja je izjemno zahtevna in bo zahtevala maksimalno angažiranje vseh, od mene osebno do mojih sodelavcev in seveda do vseh zaposlenih v podjetju. Pri sanaciji pa nastopa emocionalni problem, kajti znižati proizvodnjo za nadaljnjih 20 % po lanskem zmanjšanju za 30 % je seveda ekonomsko neupravičljivo, a je v trenutnih pogojih nujno. Verjamem pa, da se bodo stvari v prihodnje vendarle izboljšale, saj so naši tehnični potenciali dovolj veliki in jih bo treba znati izkoristiti.

Drugo, kar je najtežji udarec in zame najtežja odločitev, je zmanjšanje števila zaposlenih, saj se vsi zavedamo, da bodo nastopile eksistenčne težave za vse tiste, ki bodo zaradi zmanjšanja proizvodnje izgubili delo. Vendar se bo treba končno sprijazniti z dejstvom, da se podobne stvari dogajajo tudi v najbolj razvitih evropskih državah. Trdno sem prepričan, da bomo s sanacijskim programom in reorganizacijo podjetja, kot sta sedaj zastavljena in bosta s septembrom zaživela, omogočili preživetje,

Solidna urejenost prodajaln z bogato ponudbo privablja kupce

seveda, če bomo izpolnili sprejete načrte oziroma predpostavke.

Na sejah delavskega sveta se še vedno postavljajo številna vprašanja o dogodkih in odločitvah vodstva podjetja v času, ko še vi niste prevzeli krmila podjetja. To sedanja slika še poslabšuje in sanacije vam najbrž ne bo uspelo izpeljati brez izdatnejše podpore vodilnega tima in trdnega zaupanja kolektiva?

Sedanji čas zahteva v vsakem večjem podjetju timsko vodenje, zato tudi pričakujem od svojih sodelavcev maksimalno angažiranje in izpeljavo začitanih nalog. Priznati je treba, da nekaterih prejšnjih negativnih izpeljav ne moremo zanikati, brez dvoma pa je lep dosežek že to, da smo obdržali večji del proizvodnje kot drugi perutninski proizvajalci in da smo povečali prodajo na slovenskem trgu. Povečevati prodajo v času, ko proizvedemo za še enkrat več, kot je možno prodati v Sloveniji, je velik dosežek, toliko bolj, ker imajo vsi slovenski proizvajalci perutninskega mesa iste cilje in če vemo, da eden od njih uživa absolutno prednost in se mu mi težko približujemo, potem je storjeno res veliko. To pa pelje v nadaljnjo trdo borbo s konkurenčnimi proizvajalci.

Drugo, kar sem že omenil, pa je to, da so tuji kupci tako selekcionirani, da jih izbiramo po najustreznejši ceni, ki mora biti višja kot kdaj koli prej. Spreminjamo tudi strukturo proizvodov, tako da izvažamo več proizvodov višje stopnje obdelave. Rečem lahko, da so izvozne cene za naše blago s septembrom nastavljene občutno višje kot sedaj.

Razumljivo je, da so negativni efekti, do katerih je prihajalo prej, zlasti v sodelovanju z Yutalyjem, v kolektivu še vedno živi, pa tudi v medijih. Najbrž bi kazalo to problematiko pozabiti in poskrbeti za boljše delo, kajti z aferami in afericami, ki jih zadnji čas doživljamo v Sloveniji ne bo mogoče izboljšati stanja, prej obratno. Podtikanja, ki se nanašajo na vodstvo podjetja o raznih kanalih poslovanja prek privatnih firm so povsem neutemeljena. Tega tudi jaz ne bi dovolil, sicer pa v zadevi ne vidim nobenega vzroka za šibko stanje podjetja.

Na zadnji seji delavskega sveta je bil sprejet tudi sklep, naj se Yutaly razformira in naj bi večinski delež odkupili zaposleni v Perutnini. Prosim, da poveste kaj več o tem.

Iz moje razlage na omenjeni seji delavskega sveta je bilo jasno razumeti, da je za Perutnino ugodno, če ima kakšno hčerko v obliki mešanega podjetja, vendar nikakor z večinskim deležem partnerja. To iz preprostega razloga, da v taki obliki lahko izpeljemo določene posle, zlasti komercialne, ki jih drugače ne bi mogli. Takšne oblike povezovanja bodo najbrž vedno bolj prisotne in potrebne. Iz tega izhaja pobuda, naj bi zaposleni v Perutnini od firme Marr odkupili večji del večinskega deleža vloženega kapitala.

Novo podjetje bi seveda dobilo novo ime, novo obliko in obseg poslovanja in nove kapitalne odnose. Prav pa je, da imamo odprte nekatere možnosti poslovanja, ki jih omogoča mešano podjetje, v katerem bi firma Marr imela le minimalni delež.

KJE SMO IN KAKO NAPREJ

V teku so postopki za lastninsko preoblikovanje podjetja. Lahko pričakujemo v tem izboljšanje sedanjega stanja v podjetju ali celo ponovne možnosti razvoja?

Postopek privatizacije za sistem kot je Perutnina, je seveda dokaj težaven in ni zgolj odvisen od nas samih marveč tudi od številnih zunanjih regulativ, saj gre poleg zakona o zadrugah predvsem za zakon o denacionalizaciji in zakon o lastninjenju. V sklopu teh bo veliko trdega dela, da bi lastninjenje do konca uspešno izpeljali. V tem smislu smo organizirali v lastni hiši skupino skupaj z združniki, da bi stvari izpeljali po najprimernejšem postopku, vendar bo vodstvo Perutnine poskušalo tudi v sodelovanju z vladnimi strukturami najti najoptimalnejšo obliko privatizacije. Prav pa je vedeti, da vsaka privatizacija ne prinese izboljšanja. Šele ko bo lastninjenju sledil resnični kapitalski vložek delavcev, ko bo delavec videl svoj kapitalški vložek v podjetju, bomo lahko rekli, da smo dosegli novo kvaliteto. Ta se mora odražati v svežem denarju, ki nam bo omogočil novo tehnologijo, nove trge in kvalitetnejše nastopanje na njih.

Ko bomo zagotovili tudi sodelovanje tujega kapitala, šele takrat bomo lahko prebili okvire, ki so nam postavljeni v evropskih krogih od Bruslja do drugih držav EGS, kjer nas še vedno vidijo v sklopu Jugoslavije. Tako Perutnina kot Slovenija si bosta mogli pridobivati ugled in mesto med razvitimi deželami le s trdim in pametnim delom.

Glasne so zahteve združnikov po finančnem obračunu za njihovo delo in po korekciji stroškovnika. Kakšne so možnosti za to?

Moram reči, da je finančni obračun za združnike tudi naša želja in usmeritev. V novi naravnosti podjetja in s funkcioniranjem profitnih centrov je zadruga gotovo najboljši primer za čisti obračun. To je nova kvaliteta. Pripravili smo že ustrezno pogodbo in pričakujemo, da se bo realizirala v najkrajšem času.

Stroškovnik je seveda zajemala pogodba, ki je veljala doslej. V novi obliki finančnega obračuna pa bo postal brezpredmeten. Jasno je tudi, da v času težkega likvidnostnega položaja podjetja ni mogoče bistveno spreminjati stroškovnika. Potrebno pa je opozoriti, da postajajo združniki lastniki dobršnega dela podjetja in morajo zato nositi tudi del bremen, ki so naložena podjetju. Lastništvo namreč ne daje le pravic, marveč tudi obveznosti do premoženja in znižanja stroškov.

Vašo usmeritev oziroma strategijo vodenja podjetja smo v glavnem spoznali, kakšni pa so vaši upi in pričakovanja za uspešnost podjetja v prihodnje?

Rekel sem že, da pričakujem spricho sanacijskega programa, če bodo izpolnjene vse predpostavke, v zadnjem trimesečju letos boljše rezultate, zlasti pa v letu 1994 in nadalje. Za to je vsekakor potrebno angažirati in motivirati vse zaposlene v podjetju. Sleherni delavec se mora zavedati, da je dogovorna ekonomija samo še stvar lagodne preteklosti in da je sedaj potrebno krepko prijeti za delo. Tržna ekonomija je kruta. Prepričan pa sem, da se podjetje s svojim kadrovskim potencialom, tehnično opremljenostjo in proizvodnim programom lahko obdrži. Upam na obetavnijo prihodnost, vendar je v tem prehodnem obdobju le potrebno nekoliko več strpnosti.

Ocenjujem, da smo sedaj na najbolj kritični točki in če kvalitetno izpeljemo sanacijski program, vendarle vidim ugodnejše možnosti. Moramo pa se zavedati, da v tako kritičnem položaju ni le Perutnina marveč večina slovenskih podjetij.

Opozorim naj na nekatere že vidne pozitivne premike. Uveljavljamo se na zahtevnih evropskih tržiščih, kjer že selekcioniramo kupce in pričakujemo, da bo država pospešila aktivnosti za odpravo prelevmanov. Seveda pa širimo prodajo v Sloveniji in podatki ob polletju kažejo, da bo izguba bistveno manjša kot v preteklem letu. V tem vidim realno možnost, da bomo leta 1994 le začeli pozitivno poslovati.

L.C.

Prijetno je sodelovati s takim človekom

V tem negotovem času ni veliko delavcev, ki bi s tako zanosom in vere v izboljšanje stanja vlagali v svoje delo toliko energije in dela kot Miran Štebih. V Perutnino je prišel pred dvanajstimi leti kot mlad mehanik. Veselila pa ga je vožnja kamiona in zato je leta 1986 odšel med voznike. Sedaj skrbi za oskrbovanje naših mesnic in drugih odjemalcev v Ptuj in bližnji okolici z našimi proizvodi.

O njegovem prizadevnem delu je veliko slišati in to je bil razlog, da ga predstavimo. Najprej naj navedem nekaj izjav poslovodij naših mesnic in nekaterih trgovin. Ocene vseh so si tako podobne, da jih ne kaže navajati posamično. "Štebih je pravi človek. Ogret je za delo. Takega težko najdeš. Če je na dopustu in ga zamenja drugi voznik, se to pozna". Kot pravijo dobijo naše mesnice večkrat naročila od večjih odjemalcev po tem, ko je bilo redno naročilo že dostavljeno. Stranko pa je treba zadovoljiti, sicer jo izgubiš. Zato je potrebno hitro organizirati dodatno dostavo in tega dodatnega dela Štebih ni nikoli odrekel. To pa je zelo pomembno saj se zadovoljna stranka rada vrača. In denar za prodano blago v naših mesnicah je že isti dan v podjetju, kako je z izterjavami od nekaterih drugih kupcev pa je znano.

Zaradi njegove pripravljenosti za delo se njegov delavnik često podaljša. To pa nekatere, ki bi se mogli po njem gledovali, celo moti. V glavnem tiste, ki niso odvisni od službe v Perutnini.

Od teh seveda ne bi bilo pričakovati takšne uspešnosti, saj Miran ni izjemen samo pri delu marveč tudi po duši, po odnosih do sodelavcev.

V skladišču pravijo, da je ob nakladalni rampi že pol šestih, odhaja pa večkrat šele ob štirih popoldane. Vmes seveda prihaja po dodatna naročila vsaj še dvakrat do trikrat dnevno.

O priljubljenosti naj spregovori še voznik sam. "Ljudje smo pač različni in vse stvari različno jemljemo. Nekaj časa sem delal v Nemčiji, kjer sem pridobil odnos do dela, kakršnega pač imam. Če poslovodji in stranke cenijo moje delo, je to zato, ker poskušam narediti in pripeljati vse kar potrebujejo. Rad pa bi poudaril, da takšnega tempa ni možno dolgo zdržati, ker je to ogromno dela zaradi velikega števila malih poslovalnic. V tem trenutku pa je to potrebno in tega bi se morali zavedati vsi. Podjetja ne moremo izvléci, če se vsi ne bomo potrudili. Prepričan sem, da se s trdno voljo premagajo vse težave."

Pridružimo se torej njegovemu prepričanju. L.C.

Preprečil je veliko škodo

Srečko Letonja, nočni oskrbovalec na farmi Trnovec, je preprečil nastanek velike škode s tem, da je pogasil začetni požar na enem od objektov te farne. V Trnovcu so eno od skupin rejnih objektov pripravljali za ponovno vhlvitev. Dan pred vhlvitevijo 24/6-1993 pa se je vnel požar na enem od objektov. Nastanek požara je opazil budni Srečko Letonja, ki je pohitel požar pogasiti.

Sam takole pripoveduje: "Okoli sedme ure zvečer sem šel od druge skupine objekto- tov proti prvi, ko sem opazil dim na koncu tretje skupine objektov, ki je od prvih dveh precej oddaljena. S svojim avtom sem se odpeljal do skupine, hitro pognal traktor, ki je tam parkiran in pohitel do ob-

jekta. Takoj sem ugotovil, da go- ri termogen, zato sem najprej iz- ključil dotok plinskega olja in iz- klopil električni tok ter začel ga- siti z ročnimi gasilnimi aparati, ki so bili na voljo.

Za pogasitev termogena je gasilna vsebina aparatov zado- stovala, za hlev, ki so ga že načelnjali ognjeni zublji pa je ni bilo več dovolj, zato sem začel gasiti z vodo. V tem času so mi že prihitali na pomoč vaščani Stanko Šibila mlajši ter Ivan in Darja Murko, ki so delali na bližnji njivi. Tja pa je prihital tudi sodelavec Mohor- ko, ki sem ga naprosil, da je pohitel poklicat na pomoč ga- silce. Sam sem ob pomoči sku- pine, ki mi je prihitala na po- moč nadaljeval z gašenjem."

Do prihoda gasilcev je skupi- nici uspelo požar pogasiti, ven- dar je zaradi topljenja plastičnih delov inštalacij, prostor bil že močno nasičen s strupenim di- mom tako, da so gasilci ki imajo ustrezno opremo, objekt pregle- dali, če bi bila potrebna dodatna intervencija.

Na vprašanje ali je gasilec, da ja tako hitro in pravilno ukrepal je dejal: "Ne, nisem gasilec. Ravnal sem tako, kot sem se naučil na naših semi- narjih za protipožarno preven- tivo. Če bi se prepustil paniki in bi šel najprej klicat gasilce, bi najbrž bila cela štala v pla- menih pred njihovim priho- dom, čeprav so bili zelo hitri."

Prisebnosti, znanju in ko- rajži Srečka Letonje torej gre

zahvala, da je objekt utrpel le relativno malo škodo in da se- daj v tem objektu po hitri sana- ciji že čivkajo piščančki.

Lojze CAJNKO

Srečku Letonji

izrekam javno po- hvalo in zahvalo za njegovo budnost in premišljeno inter- vencijo, s katero je preprečil nastanek velike materialne škode.

Predsednik Perutnine dr. Roman Glaser

Obnovljena mesnica v Lackovi ulici

Prodajalci v mesnici v Lac- kovi ulici so se razveselili ob- novitve te prodajalne, ki je že precej časa klicala po tem po- segu. Radi so, da je njihovo prodajno mesto spet urejeno, svetlo in bolj higiensko. Lepo urejena je tudi zunanost po- slovalnice. Pogrešajo pa kli- matsko napravo, ki jim je bila obljubljena. To še toliko bolj, ker nimajo ustrezne prodajne vitrine, v kateri bi bilo na ogled lepo razstavljeno blago, ki bi privabljalo kupce.

L. C.

Bogastvo naših izdelkov, ki smo jih razstavili na svečanosti srednje gostinske šole v Slovenj Gradcu

(Fotografijo prispeval: Stanko Lepej)

Široko odprta vrata ljubiteljski ustvarjalnosti

V avli poslovnega centra Perutnine se kar vrstijo razstave ljubiteljskih slikarjev. Ves junij so nam bile na ogled mojstrske stvaritve slikarja samorastnika Borisa Žoharja, ki se izraža v naivi. V petek 9. julija pa je bila odprta razstava umetnikov 14. slikarske kolonije ljubiteljskih slikarjev Slovenije: Gorca 93. Del te bogate razstave, na kateri se predstavljajo ljubiteljski slikarji z vse Slovenije je na ogled v Mestni hiši, drugi del pa v Perutnini.

O koloniji in razstavi pa mentor kolonije Jože Foltin, profesor likovne pedagogike: "Ljubiteljsko likovno ustvarjanje je na področju Ptujja bolj produktivno, kot je to v Sloveniji običajno, saj je v občini 50 ljubiteljskih likovnih ustvarjalcev. Zato je prav, da se nek-

je v občini vsako leto zberejo ljubiteljski likovniki iz vse Slovenije in izmenjujejo izkušnje ter poglede na likovnost. Likovni sekciji DPD Svoboda Ptuj gre zahvala, da ta likovna manifestacija živi in daje rezultate, če je že morala "akademska" pred leti preminiti, ki bi jo morali nujno zopet oživeti, saj jo Ptuj glede na zadane cilje potrebuje. Še boljša rešitev je v prireditvi ex tempore, kjer lahko ljubiteljski slikar vzporedi svoje delo z akademskim.

V letošnji slikarski koloniji na Gorci je sodelovalo 12 kvalitetnih likovnikov, saj je šlo tudi za kakovostno selekcijo kar je garant, da so likovna dela, nastala v koloniji kvalitetna.

Ljubiteljski slikarji so s vsebinami svojega slikanja zapolnili neko praznino, saj so skoraj edeni, ki skušajo vsaj na

sliki ohraniti na hitro zginjajoče se materialne dokaze kulturnosti in inteligentnosti slovenskega naroda. Včasih pa se je s slikanjem s slamo kritih hišic že pretiravalo, kar je privedlo do kičavosti. Mnogi so to začutili, zato se je začela vsebina slikanja spreminjati in s tem pridobivati na kvaliteti samega slikarstva.

V ospredju stopajo posamezni likovni elementi kot so rokopisni slog umetnika (faktura), kolorit, ki je sicer še prepogosto realistično obremenjen, ter to, kar je v Halozah še posebej lepo: ritem in raznolikost oblik oziroma pokrajine. Nadaljni razvoj je možen v smislu nagibanja k abstrakciji, saj z negiranjem oziroma abstrahiranjem posameznih elementov lahko izbrane forme in barve govorijo same zase.

Slike so med zadnjimi ročno izdelanimi osebnimi predmeti. vse drugo je industrijsko, kjer je osebnost manj prisotna. Da bi bila slika osebna, je važna poteza s čopičem, curljanje oziroma zlivanje barv, izkoriščanje podlage, kot teksture in podobno. V slikarstvu je nključje začelno.

Kaže, da se ljubiteljska likovnost kvalitetno (in kvantitetno) še vedno vzpenja in da, tudi zaradi permanentnega izobraževanja, izgineva ostra meja med ljubiteljskim (amaterskim) in akademskih likovnim ustvarjanjem.

Ljubiteljsko slikarstvo ima neko, do danes še neomejeno poslanstvo. Ustvarilo si je namreč svoj, nemajhen krog odjemalcev, ki jih je ravno to slikarstvo odvrnilo od zanimanja za grobi kič."

Ob otvoritvi razstave Borisa Žoharja

Med postavitvijo razstave "Gorca '93"

DOBRO JE VEDETI

K temu razmišljanju me je vspodbudil sklep zadnje seje delavskega sveta glede izločitve PC Ptujška tiskarna, ki pravi "... da le-ta lahko pristopi k postopku in pridobivanju mnenj, vendar da sedaj niso vsa pozitivna. Ni pa še nič zamujenega, če se bo dosegel kompromis med vsemi tremi zadrugami, je lahko v programu preoblikovanja zajeta tudi možnost izločitve dela podjetja." (dobesedni prepis iz zapisa 11. redne seje DS z dne 30/6-1993).

In 2. sklep: "Delavski svet odloča, da Perutnina Ptuj pristopi k lastninskemu preoblikovanju po zakonu o zadrugah."

Kaj pa to pravzaprav pomeni, v kolikor ne bo dosežen kompromis za izločitev PC Ptujška tiskarna? To, da bodo kooperanti postali tudi solastniki s 45 % deležem tiskarne, čeprav v razvoj te dejavnosti niso vlagali. Ne krivim za to njih, pač pa nas same, ker jim nisimo pravočasno in nazorno prikazali našega razvoja in naporov zaposlenih v tiskarni, vključno z vso aktivnostjo po združitvi s Perutnino Ptuj.

Pa nekaj besed za osvežitev spomina. Letos je častitljiva 200-letnica tiskarstva v Ptuj, ki razen kratkih presledkov deluje še danes. Do združitve Ptujške tiskarne s Perutnino je prišlo 30/3-1977 z namenom, da tiskarna proizvaja embalažo za potrebe Perutnine in zunanje kupce. Perutnina je imela namen zgraditi tovarno embalaže. Tiskarna je bila takrat v svojih prostorih v starem delu mesta ob Dravi. Tudi v tiskarni se je takrat razmišljalo o gradnji proizvodne hale, ker je bila v mestu utegnjena in ni bilo možnosti širitve. V obdobju priprav na gradnjo se tiskarna ni tehnološko posodabljala, ampak je vse aktivnosti usmerila v graditev. To dokazuje tudi podatek, da smo lastna sredstva, ki smo jih imeli na razpolago v letu 1978 in 1979 v višini 9.500.000 din (ali približno 1 milijon DEM) posodili takratnim Skupnim službam in so bila vrnjena v letih 1980 in 1981. Naj še zapišem, da smo poslovali kot samostojna TOZD s svojim žiro računom in odgovorostjo vse do 1. 1.

1990, ko je prišlo do popolne združitve oz. ukinitve tozdov.

Da so delavci tiskarne morali krepko zavihati rokave zgovorno potrjujejo številke najetih kreditov za izgradnjo nove hale in njihovo vračanje:

- Kredit Gradbenega podjetja Gradnje Ptuj: 11.000.000,00 din
- Krediti KBM 13.817.000,00 din
- Združena sredstva TOZD Mesna industrija 11.935.000,00 din
- Lastna sredstva TOZD 5.382.883,40 din
- Skupaj 42.134.883,40 din

Po takratni pogodbi z Mesno industrijo se je sprejelo združevanje sredstev za dobo 7 let brez nadomestila za gospodarjenje, vendar z obvezo tiskarne, da bo morebitne višje stroške gradnje financirala iz lastnih sredstev.

In kako smo vračali kredite:

Kredit Gradbenega podjetja Gradnje Ptuj v višini 11 milijonov din smo vrnili v štirih obrokih v letih 1982 in 1983, bančni kredit v višini 13.817.000 din v devetih obrokih v letih 1981-85, medtem ko smo kredit TOZD Mesne industrije v višini 11.935.000 din vrnili le delno v devetih obrokih, neporavnan znesek 3.410.000 din pa ni bil vrnjen, ker je prišlo s 1.1.1990 do popolne združitve in ukinitve TOZD.

Eno tretjino hale izkorišča sedaj PC Mesna industrija, kot skladiščne prostore za embalažo. Ko smo bili TOZD, smo v tiskarni zaračunavali TOZD-u Mesna industrija stroške skladiščenja, po popolni združitvi pa to ni imelo več smisla.

Za neplačane anuitete kredita Mesne industrije je bil dogovor, da Mesna industrija brez nadomestila uporablja eno tretjino proizvodne hale za skladiščenje embalaže in drugega materiala, prav tako pa Servis uporablja 280 m² za proizvodno dejavnost.

V obdobju vračanja kreditov je TOZD Ptujška tiskarna imela večkrat manjše plače od ostalih tozdov, ker je morala vračati visoke kredite, ni ostalo dovolj sredstev za posodo-

bitve s kvalitetno opremo in to nas "tepe" še danes.

S 1. 1. 1990 smo začeli poslovati kot enotno družbeno podjetje, prejšnji tozdi so postali proizvodne enote brez statusa pravne osebe. Najbolj se je to poznalo pri poslovanju tiskarne, ker ni bila z ostalim delom podjetja ekonomsko povezana in odvisna. Kot sem v začetku omenil, je bil namen združitve ta, da bi tiskarna izdelovala embalažo za potrebe podjetja in izven. Medtem je prišlo do krize na trgu kartonske embalaže, ker jo je delno zamenjala plastična, vračljiva. Zmanjšale so se potrebe od planiranih letnih 5 milijonov enot na približno polovico. Zato do nabave potrebne opreme in proizvodnje ni prišlo. Iz starega dela mesta se je tiskarna preselila v nove prostore jeseni leta 1981.

In kar je še najbolj zgovoren dokaz, da se delavci tiskarne niso okoristili na račun kooperantov ali ostalih delavcev Perutnine je to, da vseskozi od leta 1977, torej od združitve,

niso bili v dohodkovnem krogu, v prihodku pa je bila Perutnina prisotna v vsch teh letih le s 5,03 % deležem. Vse ostalo, potrebno za preživetje, pa so morali delavci poiskati na širokem in konkurenčnem trgu.

Res je, da smo se v teh letih skupnega življenja veliko naučili od delavcev Perutnine.

Zlasti trdo delati!

S to informacijo sem želel kolektiv in kooperante podrobneje informirati o dejanskem stanju. Nikakor ne želim vplivati na eno ali drugo stran. Odločitev delavcev tiskarne je njihova, sami se naj odločijo, pred tem pa temeljito razmislijo katero pot bodo izbrali.

Stanko LEPEJ

Krvodajalci

Naši naslednji redni akciji sta: 17. avgusta in 16. septembra.

Zaposleni v Mesni industriji ste se dolžni prijaviti pri gospodu Kosiju.

Vabljeni

Mednarodna kolesarska dirka po Sloveniji

Udeleženci mednarodne kolesarske dirke so bili navdušeni nad organizacijo druge etape te dirke dolge 117 km, ki je potekala od Rogaške Slatine do Ptuja. Organizator te etape je bil Kolesarski klub Perutnina, ki ga vodi Rene Glavnik in poudariti je treba, da je zahvaljujoč dobri organizaciji dirka potekala brez zapetljajev kljub močnemu nalivu.

Med tekmovalci iz 16 klubov si je prikolesaril 1. mesto Boštjan Mervar, član druge slovenske ekipe, ki je traso prevozil v dveh urah 56 minut in 32 sekund. Sledil mu je Nizozemec Sienders, tretji pa je bil Slovak Ladislav Karabinoš.

Kljub nalivu je kolesarje bodrila množica Ptujčanov, največ pa se jih je zbralo na cilju pred magistratom, kar izpričuje, da si podobnih prireditev želijo.

L. C.

							SESTAVA EDI KLASINE	JEZI-KOVNI SLOVAR	STARA SPANSKA POPEVKA	KRAJ PRI PODCE-TRTKU	PRED-VOJNI STRELEC	NAR.-MOSKO IME	OTROŠKA ROKA	OSEBNI ZAJMEK	BIVŠI NOGO-METAŠ	OTOK NA JADRANU	AVION	KRITI-KA
							KORISTNO MNENJE											
							PRIRASLA MORSKA ŽIVAL								TELJE BOGASTVI GOZDOV			
							PRESI-VALEC ŽEDA											
							HERBERT ...				SILIC17		UD STRANKE ANTON ZANEŽO					
							KARAJAN LENNONOVA VDOVA VAS POD KRIMOM				KRAVICI			PISA-TELJICA PEROCI		PERUT-NINAR		
PERUT-NINAR	GLOBOČINA	IGRA ŽEŽO	ZAVIT OKLEPA	FRAN ALBREHT	PEVEC RESTNER	DEL VODOH NAPELJAVE NEMSKI ŽOLOG			PERUT-NINAR	POMLADNI MESEC			SOMBOR		PERUT-NINAR			
STROKOP NIJKI ZA GRAFDOL-GIJO								ZVEZDA V OZVEZDA ORLA	REKA									
STANO-DAJALEC								SAKSO-NEC										
ORGAN VIDA				KONICA PTUJSKO PODETJE				DOMAČA MOLZNA ŽIVAL	TORINO RYKVARĐSKA RASTLINA									
METALNO OROŽJE GAVČEV					GREKI FILOZOF BABICA (LJUBK)													
RIMSKA VOŠEENA MRLIČKA MASKA						NARODNO MOSKO IME												
MUSLIM. MOSKO IME						NEIZORAN DEL NITVE												
VODITEJ STRANKE BAAS						SLOVEN. ALPSKI SMUGAR (ROBERT)		TELEČJE MESO	BITOLA POSMEH		GREHLJE	GORA NA NOTRANISKEM	PERUT-NINAR	PASTIR-NA LLANU	DIVJA TRTA	PRAŽIVAK	SANI-TETNI MATERIAL	
							VNETLIJI OGLJIKO-VODIK											
							RIMSKA BOGINJA POLJE-DELSTVA											
							PERUT-NINAR	LOVSKO BLAGO										
							TENISAČ ROSENALL											
							EDEN OD ŽUTIV											
							OSEBNI ZAJMEK											
							HELMET											
PERUT-NINAR	... BABICA	CIGAN	OMOTI GENST	PLANI-NARIJENE POKLA-NANJE		LOJZE ROT ANCONA												
VULKAN. KAMNINA																		
							NORV. POLITIK (TRYGVE)											
							OTDN POLJE											
							FILMSKA IGRAČKA NOVAK BROM											
							RADIJ LAHKO TOPLIHA RUPNINA											
							PERUT-NINAR	OSAMIŽEN										
							OLIVER MLAKAR FRANČ SMUKAČ											
							NOVAK ALBIN											
							PRE-STOPNIK SAMO-STANA											
							PERUT-NINAR											
							BISER JADRANA											
							TUJE ŽENSKO IME											
							MOŠVIR-SKI PLIN											
SVITANJE																		
VIKAZA-KAŠKA VAS																		
POKRAČINA V ŠPANIJI																		